

СТАТУТ ОПШТИНЕ БИЛЕЋА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим статутом уређују се послови Општине Билећа као јединице локалне самоуправе, организација и рад њених органа, акта и финансирање, јавност рада, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња са другим јединицама локалне самоуправе, поступак за доношење и измјену статута и друга питања од локалног интереса.

Члан 2.

- (1) Општина Билећа је територијална јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: Општина), у којој грађани задовољавају своје потребе и учествују у остваривању заједничких и општих интереса, непосредно и посредством демократски изабраних представника.
- (2) Органи Општине у границама закона регулишу и управљају јавним пословима који се налазе у њиховој надлежности, а у интересу локалног становништва.

Члан 3.

Општина Билећа обухвата подручје следећих насељених мјеста: Баљци, Бијела Рудина, Бијељани, Билећа, Боденик, Богдашићи, Брестице, Влахиња, Врањска, Врбица, Голобрђе, Горња Мека Груда, Горњи Давидовићи, Граница, Делеуша, Дивин, Длакоше, Дола, Доња Мека Груда, Доњи Давидовићи, Ђече, Жудојевићи, Засада, Заушје, Звијерина, Качањ, Калац, Корита, Кривача, Крстаче, Кукричје, Кути, Лађевићи, Милавићи, Мириловићи, Мируше, Мрежица, Нарат, Његановићи, Обло Брдо, Орах, Ораховице, Пађени, Паник, Плана, Подгорје, Подосоје, Прераца, Пријевор, Присоје, Риоца, Селишта, Симијова, Скроботно, Тодорићи, Торич, Трновица, Фатница, Хоџићи, Чепелица и Шобадине.

Члан 4.

Сједиште Општине је у Билећи, улица Краља Александра број 28.

Члан 5.

- (1) Општина има својство правног лица.
- (2) Општину представља и заступа начелник Општине.

Члан 6.

- (1) Општина Билећа има свој грб и заставу.
- (2) Грб и застава општине Билећа изражавају историјско наслеђе, а сачињени су и описани по правилима хералдике.
- (3) Симболи не могу бити у истовјетном или модификованом облику са симболима држава или са знаком политичке странке, привредног друштва, установе, другог правног лица или организације.

Члан 7.

Симболи Општине истичу се на објектима и у службеним просторијама Општине, предузећа, установе и других организација чији је оснивач Општина.

Члан 8.

Општина Билећа има свој печат који је округлог облика , пречника 35 мм, са уцртаним грбом Републике Српске у средини и текстом "Република Српска-Општина Билећа", исписано ћириличним и латиничним писмом.

Члан 9.

- (1) Празник општине Билећа је 27. јануар – Савин дан.
- (2) Празник општине Билећа је нерадни дан за све органе општинске управе, предузећа и установе са сједиштем на подручју општине Билећа.

Члан 10.

- (1) Општина установљава и додјељује награде и признања.
- (2) Врсте награда и признања, критеријуми и поступак за додјељивање утврђују се посебном одлуком Скупштине Општине.

Члан 11.

- (1) У Општини грађани остварују људска права и слободе, која су им гарантована међународним актима, Уставом и законом, без дискриминације по било којој основи.
- (2) Општина обезбјеђује остваривање, заштиту и унапређивање људских права и слобода грађана и индивидуалних и колективних права припадника националних мањина у складу са законом, овим статутом и другим актима органа Општине.
- (3) Свако има право приступа свим јавним институцијама и објектима у Општини, право да се слободно креће и одређује своје мјесто пребивалишта и боравка, право пословања или рада на цијелој територији Општине, право да продаје и купује покретну и непокретну имовину, у складу са законом.
- (4) Сви грађани могу равноправно учествовати у вршењу јавних послова, у складу са законом.
- (5) Општина подстиче активности и пружа помоћ удружењима грађана чија је дјелатност од интереса за Општину.
- (6) Општина у оквиру својих надлежности обезбјеђује, подстиче и унапређује равноправност полова и остваривање једнаких могућности.
- (7) Сви грађани и правна лица која обављају пословну дјелатност или остварују добит на подручју Општине обавезни су да учествују у финансирању функција и овлаштења Општине посредством пореза, такса, доприноса и других прихода, у складу са законом.

Члан 12.

- (1) Службена писма су ћирилица и латиница
- (2) Органи Општине, када рјешавају по захтјевима странака, воде поступак, састављају записе и издају службена акта на службеном језику и писму које користи овлашћено службено лице органа Општине, с тим да ће се странци, на њен захтјев, издати службени акт на језику и писму којим се странка служи у поступку.

II ПОСЛОВИ ОПШТИНЕ

Члан 13.

- (1) Послови Општине обухватају послове из самосталне надлежности и послове пренесене посебним законом.
- (2) Послови из самосталне надлежности Општине обухватају послове из области организовања рада и управљања Општином као и послове на плану пружања услуга.

- (3) Општина има право да се бави свим питањима од локалног интереса која нису искључена из њене/његове надлежности, нити додијељена неком другом нивоу власти.
- (4) Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, законом и овим статутом.

1. Самостални послови Општине

Члан 14.

Општина у области организовања рада и управљања Општином има сљедеће надлежности:

- 1) усвајање стратегије, односно програма развоја Општине,
- 2) усвајање стратешких и спроведбених докумената просторног уређења за подручје Општине,
- 3) доношење буџета и финансијских извјештаја буџета,
- 4) уређење и обезбјеђење коришћења грађевинског земљишта и пословног простора,
- 5) организовање комуналне полиције,
- 6) послове инспекцијског надзора, у складу са законом,
- 7) организовање послова локалног економског развоја,
- 8) управљање и располагање имовином Општине,
- 9) оснивање и уређење општинске управе,
- 10) вршење имовинско-правних послова, у складу са законом,
- 11) наплату, контролу наплате и принудну наплату прихода Општине, у складу са законом,
- 12) послове правног заступања Општине, у складу са законом,
- 13) послове евиденција о лицима која су регулисала војну обавезу,
- 14) доношење програма мјера за постизање равноправности полова,
- 15) обезбјеђивање извршавања закона и других прописа чије је извршење повјерено Општини.

Члан 15.

Општина у области пружања услуга има сљедеће надлежности:

- 1) обављање специфичних функција у области културе, образовања, спорта, здравства и социјалне заштите, цивилне заштите, информација, занатства, туризма, угоститељства и заштите животне средине,
- 2) уређење и обезбјеђење обављања комуналних дјелатности: производња и испорука воде, гаса, топлотне енергије, јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају, пречишћавање и одводња отпадних вода, погребна дјелатност, одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина, одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима, одвођење атмосферских вода и других вода са јавних површина, чишћење јавних површина у насељеним мјестима и друге комуналне дјелатности, у складу са законом,
- 3) оснивање привредних друштава, установа и других организација ради пружања услуга из надлежности Општине, уређење њихове организације и управљање,
- 4) уређивање и обезбјеђивање изградње, одржавања и коришћења јавних објеката и комуналне инфраструктуре за обављање функција Општине.

Члан 16.

Општина у области просторног планирања и грађења има сљедеће надлежности:

- 1) усвајање докумената просторног уређења и обезбјеђивање њиховог спровођења,
- 2) праћење стања уређења простора и насеља на својој територији,
- 3) издавање локацијских услова, грађевинских дозвола и употребних дозвола, у складу са надлежностима прописаним посебним законом,
- 4) обезбјеђивање коришћења грађевинског земљишта, давање грађевинског земљишта на коришћење, утврђивање накнаде за уређивање и коришћење грађевинског

- земљишта и бригу о његовом уређивању, унапређивању и заштити,
- 5) обезбјеђивање услова за уређење насеља и коришћење јавних и других површина, одређивање простора за паркирање и уређивање услова и начин њиховог коришћења и управљања, уређивање начина одлагања комуналног отпада и одређивање подручја на којима се могу обављати одређене врсте пословних дјелатности,
 - 6) обезбјеђивање услова и одређивање начина изградње, односно постављање и уклањање објеката на јавним површинама у насељеним мјестима и на неизграђеном грађевинском земљишту и одређивање услова за уклањање објеката који представљају непосредну опасност за живот и здравље људи, за сусједне објекте и безбједност саобраћаја и
 - 7) друге надлежности у складу са законом.

Члан 17.

Општина у области стамбено-комуналних дјелатности има сљедеће надлежности:

- 1) прописује правила одржавања реда у зградама,
- 2) одлучује о увођењу посебне накнаде за етажне власнике, под условима прописаним посебним законом, ради обезбјеђења средстава за радове хитних интервенција у зградама,
- 3) прописује услове и обезбјеђује надзор над одржавањем зграда,
- 4) одређује висину закупнине за коришћење станова којима управља, те висину закупнине за државне станове на свом подручју под условима прописаним законом којим је уређено њихово коришћење,
- 5) одлучује о организовању послова одржавања зграда којима управља, висини накнаде за закуп и утврђује критеријуме и начине плаћања трошкова одржавања пословних просторија и станова у којима се обавља пословна дјелатност,
- 6) обезбјеђује поступак исељења бесправно уселених лица у државне станове и заједничке просторије у зградама и обавља и друге законом утврђене послове у области становања,
- 7) обезбјеђује обављање комуналних дјелатности, организационих, материјалних и других услова за изградњу и одржавање комуналних објеката и комуналне инфраструктуре,
- 8) доноси програм заједничке комуналне потрошње,
- 9) обезбјеђује локације и услове за изградњу и одржавање гробаља и одређује услове и начине сахрањивања, као и начине организовања тих послова,
- 10) обезбјеђује услове за изградњу и одржавање улица и тргова, локалних путева, сеоских, пољских и других некатегорисаних путева, уређује и обезбјеђује управљање тим путевима и улицама и одобрава њихову изградњу,
- 11) обезбјеђује спровођење превентивних и других мјера и активности у области безбједности саобраћаја,
- 12) обезбјеђује организацију и начин обављања јавног превоза путника који се обавља на подручју Општине и ауто-такси превоза,
- 13) обезбјеђује надзор над обављањем комуналних дјелатности и инспекцијски надзор и
- 14) друге надлежности у складу са законом.

Члан 18.

У области културе, Општина има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује заштиту културних добара, осим културних добара која су законом утврђена као добра од значаја за Републику Српску односно Босну и Херцеговину,
- 2) обезбјеђује заштиту и одржавање споменика и спомен-обилјежја од значаја за културно-историјску традицију, ако њихова заштита и одржавање нису уређени другим прописима,
- 3) организује манифестације и обилежаване јубилеја у области културе од значаја за Општину и развој културно-умјетничког стваралаштва у Општини,
- 4) обезбјеђује услове за прикупљање, обраду, чување и давање на коришћење књига и других публикација и услове за рад библиотека чији је оснивач Општина,

- 5) обезбјеђује изградњу, реконструкцију и одржавање објеката институција културе у Општини, чији је оснивач Општина,
- 6) друге надлежности из области културе, у складу са законом.

Члан 19.

(1) Општина у области основног, средњег и високог образовања има надлежности утврђене законом, а посебно:

- 1) предлаже број и просторни распоред основних школа на територији Општине,
- 2) предлаже уписна подручја за основне школе на територији Општине,
- 3) именује чланове школских одбора, у име Општине,
- 4) обезбјеђује средства за подмирење материјалних трошкова средњег образовања, средства за текуће и инвестиционо одржавање објеката средњег образовања,
- 5) обезбјеђује и друга средства прописана законом,
- 6) обезбјеђује средства и прописује услове за стипендирање ученика и студената,
- 7) подстиче развој и посебним мјерама обезбјеђује услове за рад са младим талентима и
- 8) друге надлежности из области образовања, у складу са законом.

(1) У области предшколског васпитања и образовања, Општина оснива предшколске установе, учествује у финансирању предшколског васпитања и образовања и обавља друге послове, у складу са законом и овим статутом.

Члан 20.

Општина у области здравствене заштите становништва има сљедеће надлежности:

- 1) предлаже план мреже здравствених установа на свом подручју,
- 2) превенција и отклањање здравствених посљедица проузрокованих епидемијама, елементарним и другим непогодама и ванредним приликама, у сарадњи са другим надлежним институцијама,
- 3) обезбјеђује организационе и друге услове за преглед умрлих лица, за стручно утврђивање времена и узрока смрти изван здравствене установе,
- 4) у буџету обезбјеђује додатна средства за остваривање здравствене заштите која су преко утврђених вриједности стандарда и норматива из обавезног здравственог осигурања,
- 5) оснива Одбор за здравље и
- 6) друге надлежности у складу са законом.

Члан 21.

Општина у области заштите права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата има сљедеће надлежности:

- 1) утврђује статус и права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са законом,
- 2) обезбјеђује средства за побољшање материјалног положаја бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са расположивим средствима,
- 3) уређује и обезбјеђује рјешавање стамбених потреба бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са законом и
- 4) друге надлежности из области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата, у складу са законом.

Члан 22.

Општина у области социјалне заштите има сљедеће надлежности:

- 1) прати социјалне потребе грађана, породица и појединих угрожених група и сагласно њима дефинише политику проширене социјалне заштите на свом подручју,
- 2) доноси Општински програм развоја социјалне заштите и подстиче развој социјално заштитних програма у Општини,
- 3) ствара услове за квалитетно пружање социјалних услуга грађанима (услуге дјечи, старијим, онеспособљеним, породицама са проблемима и другим социјално угроженим лицима),
- 4) оснива Центар за социјални рад и обезбјеђује кадровске, просторне, финансијске и техничке услове за његов рад,
- 5) прати социјалне потребе грађана, обезбјеђује равноправне услове лицима са инвалидитетом, утврђује програме побољшања квалитета живота ових лица, њихових породица и других угрожених група, дефинише политику проширене социјалне заштите на подручју Општине,
- 6) прати и помаже рад социјално хуманитарних организација и грађана у обављању хуманитарне дјелатности,
- 7) обезбјеђује финансијска средства за остваривање права из области социјалне заштите у складу са законом,
- 8) развија и друге специфичне садржаје, у складу са потребама и могућностима у социјалној заштити и
- 9) друге надлежности из области социјалне заштите, у складу са законом.

Члан 23.

Општина у области друштвене бриге о дјечи и омладини има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује услове за боравак дјече у предшколским установама, предшколско васпитање и образовање, превентивну здравствену заштиту дјече предшколског узраста, боравак дјече у предшколским установама у складу са законом, одмор и рекреацију дјече до 15 година у дјечјим одмаралиштима, регресирање трошкова боравка дјече у предшколским установама, одмор и рекреацију дјече,
- 2) обезбјеђује услове за одржавање, изградњу, доградњу, опремање и осавремењавање објеката установа друштвене бриге о дјечи и омладини чији је оснивач и услова за рад тих установа којима се обезбјеђује остваривање права у овој области из надлежности Општине,
- 3) обезбјеђује координацију активности органа, установа и других институција у области друштвене бриге о дјечи,
- 4) доноси омладинску политику и годишњи акциони план спровођења омладинске политике за подручје Општине,
- 5) води регистар омладинских организација које имају сједиште на подручју Општине,
- 6) ради на побољшању улоге и статуса младих на свом подручју, те у том смислу доноси и реализује документе који доприносе стварању услова за омладинско организовање и бригу о омладини,
- 7) планира и обезбјеђује услове за рад омладинских савјета и учествује у финансирању програма и пројеката који доприносе спровођењу омладинске политике на нивоу Општине,
- 8) обезбјеђује приступачне и прилагођене објекте и услове у којима млади могу да изразе и покажу своје креативне способности као и да обављају омладинске активности на основу утврђених критеријума,
- 9) припрема и спроводи годишњи програм стручног усавршавања из области омладинског рада и активности од интереса за Општину и
- 10) друге надлежности из области друштвене бриге о дјечи и омладини, у складу са законом.

Члан 24.

Општина у области спорта и физичке културе има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује услове за развој и унапређивање спорта и физичке културе,
- 2) обезбјеђује услове за изградњу, одржавање и коришћење спортских објеката и објеката за рекреацију,
- 3) обезбјеђује услове и издаје сагласност за организацију и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за Општину,
- 4) обезбјеђује услове за развој и унапређивање аматерског спорта,
- 5) обезбјеђује посебне услове за повећање квантитета и квалитета рада са младим спортским талентима,
- 6) обезбјеђује и усмјерава реализацију школских и студентских спортских такмичења,
- 7) обезбјеђује посебне услове за изградњу, одржавање и коришћење спортских објеката и објеката за рекреацију као и услове за развој и унапређивање спорта особа са инвалидитетом,
- 8) друге надлежности из области спорта и физичке културе, у складу са законом.

Члан 25.

Општина у области туризма, угоститељства, занатства и трговине има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује услове за развој туризма, туристичких мјеста и развој и унапређивање комуналних, спортско-рекреативних и других дјелатности које доприносе развоју туризма,
- 2) утврђује висину боравишне таксе,
- 3) обезбјеђује услове за развој туристичке информативно-пропагандне дјелатности,
- 4) обезбјеђује услове за развој и унапређивање угоститељства, прописује радно вријеме и врши категоризацију угоститељских објеката у складу са законом,
- 5) обезбјеђује услове за развој и унапређивање занатства, домаће радности и трговине, подстиче развој дефицитарних заната, у складу са интересима и потребама грађана и
- 6) друге надлежности из ових области, у складу са законом.

Члан 26.

Општина у области привреде, предузетништва и пољопривреде има сљедеће надлежности:

- 1) предузима опште мјере за стварање повољног пословног амбијента за развој привредних дјелатности и предузетништва као и побољшање општих услова привређивања и инвестирања у привреди, у складу са прописима,
- 2) прибавља, уређује, опрема и прометује грађевинско земљиште намијењено за развој привредних дјелатности и предузетништва, односно изградњу привредних капацитета, у складу са прописима,
- 3) доноси програм и предузима мјере за подстицај развоја малих и средњих предузећа, у складу са законом,
- 4) обезбјеђује адекватну информисаност привредника и предузетника о поступку и условима за оснивање и рад малих и средњих предузећа и предузетничких радњи,
- 5) успоставља и води регистар предузетника,
- 6) утврђује програм коришћења средстава прикупљених на основу промјене намјене пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и прикупљене закупнине за пољопривредно земљишта у својини Републике Српске, од накнаде за претварање пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе,
- 7) доноси програм коришћења средстава за подстицај пољопривредне производње,
- 8) доноси шумско-привредну основу за шуме у државном власништву и годишњи план газдовања у приватним шумама,

- 9) доноси програм коришћења средстава прикупљених од накнаде по основу продаје шумских дрвних сортимената,
- 10) доноси програм здравствене заштите животиња на подручју Општине,
- 11) обавља послове евиденције о квалитету стоке, одабраним мушким приплодним грлима, прописује услове и начине држања пчела и постављања пчелињака и одређује подручја за селекцију пчела и
- 12) друге надлежности из ових области, у складу са законом.

Члан 27.

У области заштите природних добара и животне средине, Општина обавља сљедеће послове:

- 1) усваја основе заштите, коришћења и унапређивања пољопривредног земљишта, и брине се о њиховом спровођењу,
- 2) одређује ерозивна подручја и прописује противерозивне мјере,
- 3) обезбјеђује услове коришћења и начин управљања природним језерима, изворима, јавним бунарима и јавним чесмама и брине се о њиховој заштити, те ствара опште услове за очување чистоће обала ријека, језера и канала,
- 4) обезбјеђује очување природних вриједности на свом подручју и доноси акт о проглашењу заштићеног подручја,
- 5) проглашава заштићеним споменик природе и заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса и управља истим, у складу са прописом који регулише заштиту природе,
- 6) обезбјеђује услове за очување, коришћење и унапређивање подручја са природним љековитим својствима и управља подручјима са природним љековитим својствима на којима је успостављен посебан режим заштите,
- 7) обезбјеђује опште услове и начине изградње и одржавања водовода у сеоским насељима, њихово коришћење и утврђује санитарно-техничке услове за испуштање отпадних вода,
- 8) одређује водопривредне услове, издаје водопривредне сагласности и водопривредне дозволе за објекте и радове одређене законом,
- 9) прописује и предузима дугорочне мјере и активности на плану заштите животне средине које су од интереса за Општину, тако што обезбјеђује чистоћу животне средине на подручју Општине; врши дренажу бујичних вода, прикупљање и пречишћавање на подручју Општине; врши адекватно третирање отпадних вода на територији Општине; врши заштиту од буке, вибрација и загађености ваздуха, насталих као посљедица обављања одређених дјелатности и врши њихово мјерење; управља зеленим површинама и заштићеним природним подручјима,
- 10) доноси локални план заштите животне средине и планове управљања отпадом, у складу са законом,
- 11) прописује граничне вриједности емисије за поједине штетне и опасне материје у случајевима утврђеним законом,
- 12) брине се о побољшању квалитета ваздуха и санацији за подручја са угроженим квалитетом ваздуха и предузима одговарајуће мјере,
- 13) доноси план квалитета ваздуха и предузима друге мјере, у складу са законом и објављује податке о стању квалитета ваздуха,
- 14) издаје пољопривредне сагласности за промјену намјене пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе,
- 15) спроводи поступак давања у закуп пољопривредног земљишта у својини Републике уз сагласност надлежног министарства,
- 16) даје у закуп непокретности које су у складу са законом пренесене на Општину,
- 17) одређује и обезбјеђује одређене услове за држање и заштиту домаћих животиња и утврђује мјере за њихово организовано и нешкодљиво уклањање, обезбјеђује услове карантина за животиње у унутрашњем промету,
- 18) успоставља и води катастар пчелиње паше и фенолошке карте,
- 19) обезбјеђује вршење инспекцијског надзора из области заштите животне средине,

- 20) остварује сарадњу са другим јединицама локалне самоуправе, на плану заштите и унапређивања животне средине,
- 21) обавља и друге послове из области заштите природних добара и животне средине, у складу са законом.

Члан 28.

Општина обезбјеђује информисање и јавно обавјештавање о питањима од значаја за живот и рад грађана, а нарочито:

- 1) редовно објављује одлуке Скупштине Општине и начелника Општине и друга акта у „Службеном гласнику Општине Билећа“, на интернет страници Општине и на огласној табли Општинске управе,
- 2) обезбјеђује и организује континуирано обављање послова информисања,
- 3) омогућава представницима медија, удружењима грађана и другим заинтересованим лицима увид у документа органа Општине,
- 4) обезбјеђује одржавање конференција за штампу и друге видове обавјештавања јавности посредством медија,
- 5) обезбјеђује и успоставља пунктове за информисање грађана,
- 6) организује и одржава службену интернет страницу Општине,
- 7) организује посебан систем обавјештавања у случају елементарних непогода, епидемија или других ситуација опасних по живот и здравље становништва и
- 8) на друге начине развија и унапређује систем информисања и јавног обавјештавања.

Члан 29.

Општина у области заштите и спасавања грађана и материјалних добара од елементарних непогода и других несрећа обавља сљедеће послове:

- 1) усваја процјену могуће угрожености од елементарне непогоде и друге несреће,
- 2) одређује превентивне мјере за случај непосредне опасности од елементарних непогода и других несрећа,
- 3) доноси одлуку о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања и обезбјеђује њено спровођење у складу са јединственим системом заштите и спасавања у Републици Српској,
- 4) доноси програм развоја цивилне заштите у области заштите и спасавања,
- 5) организује и врши послове у вези са заштитом од пожара, у складу са законом,
- 6) доноси план заштите од пожара за подручје Општине,
- 7) планира и утврђује изворе финансирања и извршавања задатака цивилне заштите и заштите од пожара,
- 8) оснива штаб за ванредне ситуације и јединице цивилне заштите,
- 9) разматра стање у области заштите и спасавања,
- 10) спроводи мјере заштите од пожара, у складу са законом и планом заштите од пожара,
- 11) одређује мјере за ублажавање и отклањање непосредних посљедица када наступи елементарна непогода и друга несрећа и
- 12) обавља и друге послове из области заштите и спасавања, у складу са законом.

Члан 30.

(1) Општина у области послова опште управе има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује и организује вођење матичних књига рођених, вјенчаних и умрлих и рјешавање у првостепеном управном поступку у области матичних књига и грађанских стања, у складу са законом,
- 2) обезбјеђује вођење евиденције о држављанима Републике Српске - Босне и Херцеговине и издавање увјерења из ове евиденције,
- 3) организује службу за пружање правне помоћи грађанима,
- 4) организује овјеру потписа, преписа и рукописа, у складу са законом,

- 5) организује послове пријемне канцеларије, писарнице и архиве,
- 6) друге надлежности утврђене законом и актима органа Општине.

(2) Обављање одређених послова из области опште управе може се организовати у мјесним канцеларијама, у складу са законом, овим статутом и актима органа Општине.

Члан 31.

- (1) Општина организује службу за пружање правне помоћи грађанима на свом подручју ради заштите и остваривања њихових права и интереса на подручју Општине.
- (2) Служба правне помоћи израђује поднеске и даје правне савјете грађанима у свим правним поступцима, осим у поступцима кривичне и прекршајне одговорности, оснивања и престанка рада привредних друштава и предузетничких радњи.
- (3) Служба правне помоћи не може се бавити правним заступањем странака пред судовима, државним и другим органима, фондовима и другим организацијама.
- (4) Одлуку о висини накнаде за услуге пружања правне помоћи грађанима доноси Скупштина Општине.
- (5) Организација и послови службе правне помоћи уређују се актом којим се уређује организација Општинске управе.

2. Пренесени послови Општине

Члан 32.

- (1) Општина обавља послове републичке управе који су законом пренесени у њену надлежност.
- (2) Преношење послова републичке управе на Општину прати додјела финансијских средстава и обезбјеђење других потребних услова за њихово ефикасно извршавање.
- (3) Када се послови републичке управе преносе у надлежност Општине, прије доношења закона којим се ти послови преносе у надлежност Општине, органи Општине изnose ставове и дају мишљење о могућностима и условима вршења пренесених послова (постојање организационих, кадровских, техничких, финансијских и материјалних услова).

III ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ОРГАНА ОПШТИНЕ

Члан 33.

Органи Општине су:

- 1) Скупштина Општине и
- 2) Начелник Општине.

Члан 34.

Функционери Општине су:

- 1) Начелник Општине,
- 2) замјеник начелника Општине,
- 3) предсједник Скупштине Општине и
- 4) потпредсједник Скупштине Општине.

1. Скупштина Општине

Члан 35.

(1) Скупштина Општине је представнички орган, орган одлучивања и креирања политике Општине.

(2) У оквиру свог дјелокруга, Скупштина Општине:

- 1) доноси статут Општине,
- 2) доноси одлуке и друга општа акта и даје њихово аутентично тумачење,
- 3) доноси буџет,
- 4) усваја финансијске извјештаје,
- 5) доноси планове и програме развоја Општине, план локалног економског развоја, план инвестирања и план капиталних улагања,
- 6) доноси стратешке документе просторног уређења за подручје Општине,
- 7) доноси програм уређења грађевинског земљишта,
- 8) доноси спроведбене документе просторног уређења за подручје Општине,
- 9) доноси одлуке и друга општа акта о обављању функција из области културе, образовања, спорта, здравства, борачко-инвалидске заштите, цивилне заштите у области заштите и спасавања, социјалне заштите, друштвене бриге о дјечи и омладини, информација, занатства, туризма, угоститељства, привреде, приватног предузетништва, пољопривреде, шумарства и заштите животне средине,
- 10) доноси одлуке о комуналним таксама и другим јавним приходима, када је овлашћена законом,
- 11) даје сагласност на цијену комуналне услуге,
- 12) доноси одлуке и друга општа акта о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања и заштите од пожара и врши друге послове из области заштите и спасавања у складу са законом,
- 13) доноси одлуке о прибављању, управљању и располагању имовином Општине,
- 14) доноси одлуку о одређивању назива улица, тргова, дијелова насељених мјеста и мјесних заједница,
- 15) доноси одлуку о проглашењу празника Општине,
- 16) доноси одлуке о одржавању традиционалних манифестација и обиљежавању значајних датума и догађаја на подручју Општине,
- 17) доноси одлуку о употреби симбола Општине,
- 18) доноси одлуку о чланству Општине у Савезу општина и градова и о удруживању у друге савезе и организације,
- 19) одлучује о успостављању сарадње са другим општинама и градовима, у складу са законом,
- 20) доноси план коришћења јавних површина,
- 21) доноси одлуку о проглашењу почасних грађана и уређује права и обавезе из те одлуке,
- 22) доноси одлуку о наградама и признањима,
- 23) бира и разрјешава предсједника Скупштине Општине, потпредсједника Скупштине Општине, замјеника начелника Општине и чланове сталних и повремених радних тијела Скупштине Општине, именује и разрјешава секретара Скупштине Општине и начелника одјељења односно службе и врши избор, именовања и разрјешења на другим позицијама у складу са законом,
- 24) оснива стручну службу за потребе Скупштине Општине и њених радних тијела,
- 25) оснива Одбор за жалбе и разматра извјештај о раду Одбора,
- 26) покреће иницијативу за територијалну промјену и промјену назива Општине и насељеног мјеста,
- 27) доноси одлуку о задужењу Општине,
- 28) усваја Пословник о раду Скупштине Општине,
- 29) усваја етички кодекс Скупштине Општине,
- 30) разматра годишњи извјештај о раду Начелника општине и заузима свој став,
- 31) разматра информације о стању јавног реда и мира, безбједности грађана и имовине на подручју Општине,

- 32) одлучује о покретању иницијативе за опозив Начелника општине, у складу са законом којим се уређује избор Начелника општине,
- 33) разматра извјештај Начелника општине о раду у органима предузећа која обављају комуналне дјелатности,
- 34) одлучује о располагању капиталом у предузећима која обављају комуналне дјелатности, а који је у својини Општине,
- 35) именује и разрјешава директора и управни одбор установе чији је Општина оснивач или суоснивач,
- 36) оснива привредна друштва, установе и предузећа комуналних и других дјелатности за обављање послова од интереса за Општину, којима управља у складу са законом,
- 37) расписује јавни зајам и самодопринос,
- 38) расписује референдум, у складу са законом,
- 39) доноси одлуку о оснивању мјесне заједнице на подручју Општине,
- 40) разматра извјештаје о раду и програме рада привредних друштава, организација и установа чији је оснивач Општина,
- 41) разматра и одлучује о грађанским иницијативама, у складу са законом и
- 42) врши и друге послове утврђене законом и овим статутом.

Члан 36.

- (1) Скупштина Општине има 19 одборника.
- (2) Скупштина Општине у посљедњој години текућег мандата преиспитује и утврђује број одборничких мандата за наредни изборни циклус, у складу са законом.
- (3) Одборници Скупштине Општине бирају се на непосредним изборима на период од четири године, у складу са изборним прописима.
- (4) Одборник у Скупштини Општине остварује права и дужности одборника и одлучује у Скупштини од дана прихватања мандата одборника у складу са изборним прописима.

Члан 37.

- (1) Функција одборника Скупштине Општине неспојива је са функцијом Начелника Општине и замјеника Начелника Општине.
- (2) Лице запослено у Општинској управи или републичком органу управе не може бити одборник у Скупштини Општине.

Члан 38.

- (1) Скупштина Општине одлучује о питањима из своје надлежности већином гласова од укупног броја одборника, осим када је другачије прописано законом.
- (2) Начин одлучивања Скупштина Општине уређује Пословником, у складу са законом и овим статутом.

Члан 39.

- (1) Одборник у Скупштини Општине своју дужност врши у складу са законом, овим статутом, Пословником и етичким кодексом Скупштине.
- (2) Одборник Скупштине Општине има право и дужност да учествује у раду Скупштине Општине и њених радних тијела чији је члан, да предлаже расправу о одређеним питањима, подноси предлоге за доношење одлука и других аката из надлежности Скупштине Општине, подноси амандмане на предлоге прописа, поставља одборничка питања, подноси иницијативе за рјешавање одређених питања из надлежности органа Општине, савјесно и одговорно извршава повјерене задатке као и друга права и дужности у складу са законом, овим статутом, Пословником и етичким кодексом понашања.
- (3) Одборник има право да буде редовно обавјештаван о свим питањима од утицаја на вршење одборничких дужности, да му се пружи стручна помоћ у припреми приједлога материјала и других аката из надлежности Скупштине Општине те да му се обезбиједи подаци и друге информације неопходне за његов рад.

- (4) Одборник за вршење одборничке дужности има право на одборнички додатак у висини до 50% просјечне нето плате исплаћене у Општинској управи за претходну годину, не укључујући плате функционера.
- (5) Одлуком Скупштине Општине утврђује се висина одборничког додатка, право на материјалне трошкове које одборник има у вршењу одборничке дужности, као и случајеви у којима одборнику не припада право на одборничку накнаду.

Члан 40.

Скупштина Општине има предсједника, потпредсједника и секретара Скупштине које бира на период трајања мандата Скупштине Општине.

Члан 41.

Предсједник и потпредсједник Скупштине Општине бирају се на првој сједници, из реда одборника, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника, у складу са Пословником Скупштине Општине.

Члан 42.

- (1) Предсједник Скупштине Општине заступа и представља Скупштину Општине, сазива сједнице и њима предсједава, те потписује акта Скупштине.
- (2) Потпредсједник Скупштине Општине обавља послове утврђене овим статутом, Пословником и актима Скупштине Општине и замјењује предсједника Скупштине Општине и дјелује у његово име када је он одсутан или спријечен у извршавању својих дужности.

Члан 43.

- (1) Предсједник односно потпредсједник Скупштине Општине може бити опозван или разријешен дужности прије истека мандата у случајевима утврђеним законом и овим статутом.
- (2) Предсједник Скупштине Општине може бити опозван и прије истека мандата, ако своја права и дужности не врши у складу са овим статутом, Пословником скупштине Општине, због неморалног и недоличног понашања, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља и у другим случајевима утврђеним законом.
- (3) Потпредсједник Скупштине Општине може бити опозван и прије истека мандата, ако своја права и дужности не врши у складу са овим статутом, Пословником скупштине Општине у случају када обавља послове из дјелокруга рада предсједника Скупштине Општине, због неморалног и недоличног понашања, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља и у другим случајевима утврђеним законом.
- (4) Поступак опозива и разрјешења предсједника и потпредсједника Скупштине Општине уређује се Пословником Скупштине Општине.
- (5) Поступак избора новог предсједника односно потпредсједника Скупштине Општине мора се окончати у року од 60 дана од дана ступања на снагу одлуке о опозиву односно разрјешењу.

Члан 44.

- (1) Прву сједницу новоизабране Скупштине сазива предсједник Скупштине Општине из претходног сазива, најкасније у року од 30 дана од дана објављивања извјештаја надлежног органа за спровођење избора.
- (2) Ако је спријечен предсједник, односно потпредсједник Скупштине Општине из претходног сазива, прву сједницу ће сазвати најстарији одборник из претходног сазива.
- (3) Ако прву сједницу Скупштине не сазове овлашћено лице из става 1., односно става 2. овог члана, сједницу ће сазвати натполовична већина одборника новог сазива.
- (4) Првој сједници Скупштине општине до избора предсједника предсједава најстарији одборник новог сазива, коме у раду помажу два најмлађа одборника новог сазива који су из реда политичких странака које имају највећи број одборника у Скупштини Општине.
- (5) До избора предсједника Скупштине Општине предсједавајући прве сједнице има сва права и

дужности председника Скупштине у погледу сазивања и предсједавања сједници.

Члан 45.

- (1) На првој сједници новоизабране Скупштине Општине политички субјекти обавјештавају предсједавајућег о броју одборника у Скупштини Општине који чине скупштинску већину, достављањем овјерених потписа одборника који чине ту већину.
- (2) Ако се у трајању мандата Скупштине Општине промијени скупштинска већина, одборници који чине ту већину дужни су да председнику Скупштине Општине доставе обавјештење са овјереним потписима одборника који чине ту већину.
- (3) Овјера потписа из става 1. и 2. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује овјера потписа, рукописа и преписа.

Члан 46.

- (1) Сједницу Скупштине Општине сазива председник Скупштине Општине по потреби, у складу са програмом рада, а најмање једном у два мјесеца.
- (2) Председник Скупштине Општине сазива Скупштину по сопственој иницијативи или на захтјев Начелника Општине или 1/3 одборника, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.
- (3) Ако сједницу Скупштине не сазове председник Скупштине Општине у року из става 2. овог члана, односно потпредседник Скупштине Општине у случају када је председник Скупштине Општине спријечен да је сазове или одбије да је сазове, Скупштину сазива подносилац захтјева у року од осам дана од истека рока из става 2. овог члана.
- (4) У случају из става 3. овог члана сједници Скупштине предсједава одборник којег одреди Скупштина Општине, ако је председник, односно потпредседник Скупштине Општине спријечен или одбије да предсједава сједници.
- (5) Сједница Скупштине сазвана у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана мора се одржати у року од 15 дана од дана сазивања.
- (6) Сједница Скупштине Општине сазвана супротно одредбама ст. 1. до 5. овог члана сматра се незаконитом, а акти донесени на тој сједници сматрају се ништавим.
- (7) Сједнице Скупштине Општине одржавају се у секуларном амбијенту.

Члан 47.

- (1) У случају престанка мандата функционера Општине, врши се примопредаја дужности између функционера.
- (2) Примопредаја дужности, службених аката и службеног печата између функционера који предаје дужност и новоизабраног функционера који прима дужност врши се у службеним просторијама у којима функционер предаје, односно преузима дужност.
- (3) Примопредаја дужности подразумева подношење:
 - 1) извјештаја о обављању послова из дјелокруга органа,
 - 2) финансијског извјештаја и извјештаја о преузетим, а неизмиреним и неизвршеним обавезама,
 - 3) извјештаја о предметима и пројектима у току и
 - 4) предају затечених службених аката, печата и других списа и извјештаја од значаја за рад органа.
- (4) Одредбе о примопредаји дужности сходно се примјењују и у случајевима примопредаје дужности, службених аката и службеног печата између именованих, односно постављених лица у јавним предузећима, јавним установама и другим организацијама чији је оснивач Општина, као и између организација које престају да раде и новооснованих организација и служби Општине, комисију чине 2 члана из реда запослених у општинској управи, а један члан је из реда запослених у јавном предузећу, јавној установи или другој организацији чији је оснивач општина Билећа.

- (5) Одредбе о примопредаји дужности сходно се примјењују и у случајевима примопредаје дужности између именованих, односно постављених службеника на руководећим радним мјестима, у складу са законом.

Члан 48.

- (1) Примопредаја дужности обавља се најкасније у року од осам дана од дана ступања на снагу рјешења о избору, именовану или постављењу.
- (2) Примопредаја дужности након спроведених избора за органе Општине обавља се најкасније у року од осам дана од дана потврде мандата органа надлежног за спровођење избора за Начелника општине, а за остале функционере Општине у року од 15 дана од дана конституисања Скупштине односно избора на сједници Скупштине Општине.
- (3) Скупштина се сматра конституисаном избором председника Скупштине.

Члан 49.

- (1) Примопредаја дужности врши се у присуству Комисије за примопредају дужности (у даљем тексту: Комисија).
- (2) Скупштина Општине именује Комисију на период од четири године, са могућношћу поновног именовања.
- (3) Комисија има три члана од којих је један члан председник Комисије и сви имају замјенике.
- (4) Када се примопредаја дужности врши између начелника или између службеника на руководећим радним мјестима, Комисија се именује из реда запослених у Општинској управи.
- (5) Када се примопредаја дужности врши између председника Скупштине, Комисију чине одборници у Скупштини.
- (6) Секретар Скупштине, односно јавног предузећа, јавне установе или друге организације у којој се врши примопредаја дужности присуствује примопредаји и за потребе Комисије сачињава записник.
- (7) Уколико Скупштина, односно јавно предузеће, јавна установа или друга организација нема секретара, записник сачињава председник Комисије.

Члан 50.

Записник о примопредаји дужности треба да садржи:

- 1) мјесто, датум и правни основ примопредаје дужности,
- 2) лично име и функцију лица које предаје дужност и лица које прима дужност,
- 3) лична имена лица која присуствују примопредаји дужности,
- 4) број и датум акта којим је формирана Комисија,
- 5) попис и опште податке о службеним актима који су предмет примопредаје дужности, по годинама, врсти, количини и стању тих аката,
- 6) број службених печата који су предмет примопредаје,
- 7) лична имена чланова Комисије који потписују записник,
- 8) напомене у вези са предметом примопредаје и
- 9) потписе чланова Комисије и потписе свих овлашћених присутних лица.

Члан 51.

- (1) Скупштина Општине може за извршење својих задатака оснивати сталне и повремене комисије, одборе и савјете, као радна тијела Скупштине Општине.
- (2) Број чланова, дјелокруг и начин рада сталних радних тијела Скупштине Општине уређује се Пословником о раду Скупштине, а повремених радних тијела одлуком Скупштине Општине о оснивању тих тијела.
- (3) Чланови радних тијела Скупштине Општине имају право на накнаде, у складу са одлуком Скупштине Општине.

Члан 52.

- (1) Скупштина Општине именује секретара Скупштине Општине на мандат који траје до краја мандата сазива Скупштине који га је именовао, након спроведеног јавног конкурса у складу са законом.
- (2) За секретара Скупштине Општине може бити именовано лице које испуњава опште и посебне услове за именовање утврђене законом.
- (3) Секретар Скупштине Општине може бити разријешен дужности у случајевима утврђеним законом.
- (4) У случају престанка мандата секретара, Скупштина Општине именује вршиоца дужности секретара, у складу са законом.

Члан 53.

- (1) Секретар Скупштине Општине обавља послове утврђене законом, овим статутом, пословником о раду Скупштине и другим актима Скупштине Општине.
- (2) Секретар Скупштине Општине у сарадњи са предсједником Скупштине и начелником Општине припрема приједлог дневног реда и обезбјеђује услове за рад Скупштине Општине.
- (3) Секретар пружа стручну помоћ предсједнику Скупштине Општине, на захтјев председавајућег или клуба одборника даје стручно мишљење о одређеном правном питању које се појави у раду на сједници Скупштине Општине и обавља друге послове утврђене Пословником Скупштине Општине.
- (4) Секретар Скупштине уређује „Службени гласник Општине“ и одговоран је за његов садржај.

Члан 54.

- (1) За потребе рада Скупштине Општине и радних тијела Скупштине, одлуком Скупштине Општине формира се Одсјек за послове Скупштине Општине.
- (2) Одсјек за послове Скупштине Општине обавља стручне и административно-техничке послове за потребе сазивања и одржавања сједница Скупштине и радних тијела Скупштине.
- (3) Секретар Скупштине руководи Одсјеком за послове Скупштине Општине и одговара за рад исте.
- (4) Секретар Скупштине за свој рад и рад Одсјека одговара предсједнику Скупштине.

Члан 55.

Пословником о раду Скупштине Општине уређују се питања која се односе на начин и поступак сазивања прве сједнице Скупштине Општине; права и дужности одборника; образовање клубова одборника; начин и поступак избора, опозива и разрешења предсједника и потпредсједника Скупштине Општине и њихова права и обавезе; начин и поступак избора, опозива и разрешења замјеника начелника Општине; начин именовања и разрешења секретара Скупштине Општине и његова права и дужности; начин рада и поступак сазивања сједнице Скупштине Општине, утврђивање дневног реда сједнице, одлучивање и утврђивање резултата гласања; поступак предлагања и доношења општих аката, обавјештавање јавности о раду Скупштине Општине, избор радних тијела Скупштине Општине, њихов састав, надлежност и начин рада; поступак избора, именовања и разрешења других лица у надлежности Скупштине Општине; примопредаја дужности између функционера и других лица које бира и именује Скупштина; програм рада Скупштине; начин вођења записника на сједницама Скупштине и радних тијела Скупштине; обављање стручних и административно-техничких послова за потребе Скупштине и радних тијела Скупштине као и друга питања од значаја за организацију и рад Скупштине Општине, у складу са законом и овим статутом.

1.1. Одбор за жалбе

Члан 56.

- (1) Одбор за жалбе, у складу са законом и другим прописима, одлучује у другом степену о жалбама учесника јавног конкурса у поступку запошљавања у Општинску управу, о жалбама које се односе на статусна питања службеника, као и о другим жалбама утврђеним законом.
- (2) Предсједника и чланове Одбора за жалбе именује Скупштина Општине након спроведеног јавног конкурса, на период од четири године, са могућношћу поновног избора.
- (3) Висину накнаде за рад предсједника и чланова Одбора за жалбе као и друга питања у вези са оснивањем и радом Одбора за жалбе уређује Скупштина Општине посебном одлуком, у складу са законом.
- (4) Одбор за жалбе о свом раду подноси извјештај Скупштини Општине најмање једном годишње.

2. Начелник Општине

Члан 57.

- (1) Начелник Општине је извршни орган власти Општине.
- (2) Начелник Општине заступа и представља Општину.
- (3) Начелник Општине руководи Општинском управом и одговоран је за њен рад.

Члан 58.

- (1) Начелник Општине бира се на период од четири године на општим непосредним изборима, у складу са изборним прописима.
- (2) Престанак мандата Начелника Општине прије истека мандата спроводи се у складу са изборним прописима.

Члан 59.

- (1) Уколико Начелник Општине своју функцију не врши у складу са законом или не спроводи одлуке Скупштине Општине, 1/3 одборника може покренути питање његовог опозива.
- (2) Поступак опозива може покренути и 10% бирача уписаних у бирачки списак Општине.
- (3) Скупштина Општине је дужна да сваку иницијативу за опозив Начелника Општине уврсти у дневни ред и донесе одговарајућу одлуку, у року од 30 дана од дана пријема иницијативе.

Члан 60.

- (1) Ако Скупштина Општине донесе одлуку о покретању поступка опозива Начелника Општине, спроводи се поступак опозива, о чему грађани одлучују непосредним изјашњавањем, у складу са изборним прописима.
- (2) Начелнику Општине престаје мандат ако се за његов опозив изјасни натполовична већина од броја бирача који су изашли на гласање за опозив, након што надлежни орган утврди да је Начелнику Општине престао мандат опозивом у складу са законом.

Члан 61.

У случају опозива, оставке или трајне спријечености Начелника Општине да обавља функцију, а преостало је више од годину дана мандата, спроводе се избори за Начелника Општине, у складу са изборним прописима.

Члан 62.

- (1) Начелник Општине има замјеника који му помаже у вршењу дужности.

- (2) Замјеник Начелника Општине извршава дужности које му повјери Начелник Општине, замјењује Начелника Општине/и дјелује у његово име када је он одсутан или спријечен у извршавању својих дужности.
- (3) Мандат замјеника Начелника Општине траје до краја мандата Скупштине која га је изабрала.

Члан 63.

- (1) Замјеника Начелника Општине бира и разрјешава Скупштина Општине, тајним гласањем на приједлог Начелника, већином гласова од укупног броја одборника, у складу са законом, овим статутом и Пословником о раду Скупштине Општине.
- (2) У случају престанка мандата Начелника Општине прије истека времена на које је изабран у складу са изборним прописима, замјеник Начелника Општине обавља дужност Начелника Општине до избора новог Начелника Општине и има све надлежности извршног органа власти Општине.
- (3) Уколико замјеник Начелника Општине, у случају из става 2. овог члана из било којих разлога буде спријечен да обавља дужност Начелника Општине или Општина нема замјеника Начелника Општине, Скупштина Општине бира вршиоца дужности замјеника Начелника Општине који има све надлежности извршног органа власти Општине, у складу са законом, овим статутом и Пословником о раду Скупштине Општине.
- (4) У случају из става 3. овог члана Скупштина Општине тајним гласањем бира вршиоца дужности замјеника Начелника Општине до избора Начелника Општине, на приједлог 1/3 одборника.

Члан 64.

- (1) Ако мандат Начелнику Општине престане прије истека времена на које је изабран, 1/3 одборника може да предложи Скупштини разрјешење замјеника Начелника Општине.
- (2) У случају из става 1. овог члана, о разрјешењу замјеника Начелника Општине одлучује Скупштина Општине тајним гласањем.
- (3) О разрјешењу замјеника Начелника Општине у другим случајевима утврђеним законом и овим статутом, Скупштина Општине одлучује јавним гласањем.

Члан 65.

- (1) Замјеник Начелника Општине може бити опозван прије истека мандата ако правоснажном пресудом буде осуђен за кривично дјело, због неморалног и недоличног понашања, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља, уколико не извршава дужности које му је повјерио Начелник Општине и у другим случајевима утврђеним законом.
- (2) Приједлог за опозив замјеника Начелника Општине Скупштини Општине подноси Начелник у писаној форми, са образложењем.
- (3) О опозиву замјеника Начелника Општине одлучује Скупштина Општине, по поступку предвиђеном за његов избор, у складу са овим статутом и Пословником о раду Скупштине Општине.
- (4) О престанку функције замјеника Начелника Општине, осим у случају из става 3. овог члана, одлучује Скупштина Општине, на начин уређен Пословником о раду Скупштине Општине.
- (5) Поступак избора новог замјеника Начелника општине мора се окончати у року од 60 дана од дана ступања на снагу одлуке о опозиву односно разрјешењу замјеника Начелника Општине.

Члан 66.

- (1) Начелник Општине је надлежан да:

- 1) предлаже статут Општине,
- 2) предлаже одлуке и друга општа акта Скупштине Општине,
- 3) израђује и подноси Скупштини Општине на усвајање нацрт и приједлог буџета, финансијски извјештај, економски план, стратешки развојни план, секторске развојне планове, инвестициони програм, просторни и урбанистички план и остале планске и регулаторне документе који се односе на коришћење и управљање простором и земљиштем, укључујући и коришћење јавног земљишта из надлежности Општине, у

- складу са законом,
- 4) обавјештава Скупштину о свим питањима из надлежности Општине, његових права и обавеза,
 - 5) спроводи локалну политику у складу са одлукама Скупштине, извршава локални буџет и обезбјеђује примјену одлука и других аката Скупштине,
 - 6) извршава законе и друге прописе Републике чије је извршење повјерено Општини,
 - 7) доноси одлуку о оснивању Општинске управе,
 - 8) доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе,
 - 9) предлаже именовање и разрјешење начелника одјељења или службе,
 - 10) предлаже и доноси опште и појединачне акте о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања и врши и друге послове из области заштите и спасавања у складу са законом и овим статутом,
 - 11) реализује сарадњу Општине са другим јединицама локалне самоуправе, међународним и другим организацијама, у складу са одлукама и закључцима Скупштине и њених радних тијела,
 - 12) даје сагласност на статуте и друга општа акта предузећа и установа чији је оснивач Општина,
 - 13) подноси извјештај Скупштини о раду у органима предузећа која обављају комуналне дјелатности,
 - 14) доноси годишњи план рада Начелника општине и Општинске управе,
 - 15) подноси извјештај Скупштини о свом раду и раду Општинске управе,
 - 16) покреће иницијативу да се до одлуке надлежног суда обустави од извршења општи или појединачни акт Скупштине, ако сматра да је супротан Уставу и закону,
 - 17) закључује уговоре у име Општине, у складу са актима Скупштине,
 - 18) рјешава у другом степену по жалби на првостепена рјешења, уколико за рјешавање нису надлежни републички органи,
 - 19) одлучује о употреби и располагању имовином Општине, у складу са законом и одлукама Скупштине,
 - 20) доноси одлуке о располагању новчаним средствима у складу са актима Скупштине,
 - 21) одобрава употребу назива Општине и насељених мјеста у пословном имену привредних друштава, установа и других организација,
 - 22) одлучује о сукобу надлежности између организационих јединица Општинске управе и Општинске управе и организација које врше послове од интереса за Општину,
 - 23) одлучује о изузећу службеног лица Општинске управе и
 - 24) обавља друге послове утврђене законом и овим статутом.

(2) Начелник Општине је одговоран за законитост аката које предлаже Скупштини Општине.

2.1. Општинска управа

Члан 67.

Начелник Општине одлуком о оснивању Општинске управе и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе утврђује структуру и унутрашњу организацију Општинске управе, у законом утврђеним општим границама.

Члан 68.

Послови Општинске управе су:

- 1) извршавање и спровођење прописа Скупштине Општине и Начелника Општине,
- 2) припремање нацрта одлука и других аката које доноси Скупштина Општине и Начелник Општине,
- 3) извршавање и спровођење закона и других прописа и обезбјеђење вршења послова чије је извршење повјерено Општини и

- 4) вршење стручних и других послова које Општинској управи повјери Скупштина Општине и Начелник Општине.

Члан 69.

- (1) Општинска управа се организује и дјелује као сервис грађана чији се рад заснива на принципима економичности, ефикасности, дјелотворности и јавности рада органа Општине у извршавању њихових надлежности.
- (2) Приликом доношења правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе полази се од њеног дјелокруга рада утврђеног законом, другим прописима и слjedeћих начела:
 - 1) обједињавања истих или сличних, односно међусобно повезаних послова у одговарајуће организационе јединице,
 - 2) законитог и благовременог одлучивања о правима и обавезама и на закону заснованим правним интересима физичких и правних лица,
 - 3) стручног и рационалног обављања послова и остваривања одговорности запослених, постављених и именованих лица и
 - 4) ефикасног руковођења организационим јединицама и сталног надзора над обављањем послова.

Члан 70.

- (1) У Општинској управи се организују одјељења као организационе јединице.
- (2) У зависности од обима и врсте послова у одјељењима могу се организовати одсјеци као унутрашње организационе јединице.
- (3) За обављање специфичних послова у Општинској управи могу се формирати одсјеци као самосталне организационе јединице.
- (4) Ради ефикаснијег и економичнијег извршавања одређених послова из надлежности Општинске управе и ефикаснијег остваривања права и интереса грађана, образују се мјесне канцеларије у појединим насељеним мјестима, за једно или више насељених мјеста, у складу са законом, овим статутом и актима органа Општине.
- (5) Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе обухваћена су и радна мјеста у Одсјеку за послове Скупштине, која се утврђују на образложени приједлог секретара Скупштине.

Члан 71.

- (1) Начелник Општине може да формира кабинет као посебну организациону јединицу ради вршења савјетодавних, протоколарних и административно-техничких послова.
- (2) Начелник Општине може да има савјетнике.

Члан 72.

- (1) На приједлог Начелника Општине, Скупштина Општине именује начелника одјељења или службе у Општинској управи, на вријеме трајања мандата сазива Скупштине Општине који га је именовано, по претходно спроведеном поступку јавног конкурса, у складу са законом.
- (2) Начелник одјељења или службе у Општинској управи руководи одјељењем или службом и одговара за рад одјељења или службе.
- (3) За начелника одјељења или службе може бити именовано лице које испуњава опште и посебне услове утврђене законом и правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи.
- (4) Начелник одјељења или службе за свој рад одговара Начелнику Општине, у складу са законом.

Члан 73.

- (1) На приједлог Начелника Општине, Скупштина може разријешити начелника одјељења или службе у случајевима утврђеним законом.
- (2) Након престанка мандата начелнику одјељења или службе, Скупштина на приједлог Начелника Општине до окончања поступка именовања начелника одјељења или службе, у складу са законом и овим статутом, именује вршиоца дужности начелника одјељења или службе, а најдуже за период до 90 дана.
- (3) Вршилац дужности начелника одјељења или службе мора да испуњава опште услове за запошљавање у Општинској управи и посебне услове за именовање утврђене законом и правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе.

Члан 74.

- (1) Послове у Општинској управи обављају општински службеници, намјештеници и лица у посебном статусу.
- (2) Запошљавање у Општинску управу може се вршити само у складу са планом запошљавања који доноси Начелник, у складу са законом.
- (3) У радни однос у Општинску управу може се примити само лице које испуњава опште услове за запошљавање у Општинску управу и ако испуњава посебне услове прописане законом и правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.
- (4) У случају да више кандидата испуњава прописане услове, предност у запошљавању даће се кандидату из реда оног конститутивног народа или групе Осталих који су мање заступљени у Општинској управи, а према резултатима на последњем попису становништва у Општини, у складу са законом, овим статутом и другим прописима.

Члан 75.

- (1) На основу броја становника на подручју Општине, према резултатима последњег пописа становништва, утврђује се максималан број запослених у Општинској управи, у складу са критеријумима утврђеним законом.
- (2) Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе не може се утврдити већи број радних мјеста односно извршилаца на радним мјестима, у односу на максималан број који може бити запослен у Општинској управи, у складу са ставом 1. овог члана.

3. Међусобни односи органа Општине

Члан 76.

Међусобни односи Скупштине Општине и Начелника Општине заснивају се на принципима међусобног уважавања и сарадње, уз појединачну одговорност за остваривање властитих надлежности и заједничку одговорност за развој и функционисање Општине.

Члан 77.

- (1) Начелник Општине је дужан да редовно информисе Скупштину Општине о остваривању политике Општине, да одговара на одборничка питања и иницијативе на начин и у роковима утврђеним овим статутом и Пословником о раду Скупштине Општине.
- (2) Скупштина Општине је дужна да размотри приједлоге аката, односно извјештаје и информације које поднесе Начелник Општине и да се о њима изјасни у роковима утврђеним овим статутом и Пословником о раду.

IV ИМОВИНА И ФИНАНСИРАЊЕ ОПШТИНЕ

Члан 78.

- (1) Имовину Општине чине непокретне и покретне ствари, новчана средства и имовинска права, у складу са законом.
- (2) О стицању и располагању правима на непокретностима одлучује Скупштина Општине.
- (3) Начелник Општине одлучује о прихватању непокретности у имовину Општине, по основу поклона или другог бестеретног уступања, у складу са актима Скупштине Општине.
- (4) О стицању и располагању покретном имовином и новчаним средствима одлучује Начелник Општине, у складу са законом и актима Скупштине Општине.
- (5) Органи Општине дужни су да управљају и располажу имовином Општине у општем и заједничком интересу грађана и локалне заједнице као цјелине, са пажњом доброг домаћина и привредника, у складу са законом и овим статутом.

Члан 79.

За обављање послова утврђених Уставом, законом и овим статутом, Општини припадају приходи одређени законом.

Члан 80.

- (1) Општина има буџет који представља процјену буџетских средстава и буџетских издатака за једну фискалну годину и саставни је дио јединственог буџетског система у Републици Српској.
- (2) Буџетска средства Општине су буџетски приходи и други примици, а буџетске издатке чине буџетски расходи и други издаци, укључујући и отплату дугова.
- (3) Буџетски приходи, као дио буџетских средстава Општине су:
 - 1) средства из расподјеле са рачуна јавних прихода Републике Српске, у складу са законом и
 - 2) властити приходи Општине које чине порези, таксе, накнаде, новчане казне према прописима Општине као и остали приходи, у складу са законом и одлукама Скупштине Општине.

Члан 81.

- (1) Корисници средстава буџета Општине, чији је оснивач Општина дужни су да Скупштини Општине поднесу годишњи извјештај о свом раду, остваривању програма рада и кориштењу средстава буџета.
- (2) Остали корисници средстава буџета Општине дужни су да поднесу извјештај начелнику Општине о намјенском кориштењу одобрених средстава буџета Општине.

Члан 82.

- (1) Буџет Општине доноси се за календарску годину по утврђеном буџетском календару у складу са законом.
- (2) Ако Скупштина Општине не донесе одлуку о усвајању буџета у складу са буџетским календаром, доноси одлуку о привременом финансирању, у складу са законом.
- (3) Одлуку из става 2. овог члана доноси Скупштина Општине, на приједлог начелника Општине.

Члан 83.

- (1) Начелник Општине утврђује Нацрт буџета Општине и обезбјеђује спровођење јавне расправе о том нацрту.
- (2) Приједлог буџета Начелник Општине подноси Скупштини Општине на усвајање, у складу са законом.

Члан 84.

- (1) Начелник Општине обезбјеђује извршење буџета Општине, у складу са законом и одлукама Скупштине Општине.
- (2) Начелник Општине подноси Скупштини Општине извјештаје о извршењу буџета, у роковима и на начин предвиђен законом.
- (3) Извјештај о извршењу буџета разматра и усваја Скупштина Општине, у складу са законом.

V АКТА ОРГАНА ОПШТИНЕ

Члан 85.

Органи Општине у вршењу послова из надлежности доносе Статут, Пословник, одлуке, правилнике, програме, наредбе, рјешења, упутства, закључке, препоруке, резолуције, стратегије, планове и програме.

Члан 86.

Скупштина Општине доноси Статут, Пословник, одлуке, рјешења, закључке, препоруке, резолуције, стратегије, планове и програме.

Члан 87.

Начелник Општине доноси одлуке, правилнике, наредбе, упутства, рјешења, закључке, планове и програме.

Члан 88.

- (1) Грађани и удружења грађана могу подносити органима Општине иницијативе за доношење аката из њихове надлежности.
- (2) Иницијатива се доставља у писаном облику са образложењем, назнаком органа којем се упућује и акта чије се доношење иницира.
- (3) Орган којем је иницијатива достављена дужан је да размотри иницијативу и обавијести подносиоца у року од 30 дана од дана подношења.
- (4) Ако се иницијативом тражи промјена прописа и општих аката из надлежности Скупштине Општине, листа потписника иницијативе мора да садржи најмање 1000 потписа грађана уписаних у бирачки списак Општине, ако законом или овим статутом није другачије предвиђено.

Члан 89.

Приједлог за доношење акта из надлежности Скупштине Општине може поднијети начелник Општине, сваки одборник, радна тијела Скупштине Општине и 10% бирача (*или 1.000 бирача*) са подручја Општине.

Члан 90.

- (1) Приједлог за промјену или доношење одговарајућег акта из надлежности органа Општине, у форми грађанске иницијативе, мора бити сачињен у складу са пословником о раду Скупштине Општине.
- (2) Ако је поднијета иницијатива за доношење или промјену акта из надлежности Скупштине Општине у смислу става 1. овог члана, о тој иницијативи се изјашњава Начелник Општине у року од 30 дана од дана пријема иницијативе. О свом ставу по иницијативи Начелник Општине у писаном облику обавјештава подносиоце иницијативе и Скупштину Општине.

Члан 91.

- (1) Одлуке и друга општа акта Скупштине Општине и Начелника Општине објављују се у „Службеном гласнику Општине“, а ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступе на снагу.
- (2) Одлуке и друга општа акта органа Општине не могу имати повратно дејство.
- (3) У „Службеном гласнику Општине“, осим статута, одлука и других општих аката, објављују се: аутентична тумачења аката органа Општине, програми и планови од интереса за информисање грађана, акта о избору, именовању, постављењу и разрешењу, акта о располагању непокретностима у својини Општине, те друга акта када о томе одлуче органи Општине.
- (4) „Службени гласник Општине“ доставља се Министарству управе и локалне самоуправе, у складу са законом.

Члан 92.

Правно или физичко лице које сматра да су његова права или правни интереси повријеђени актом органа Општине може тражити да надлежно министарство изврши надзор над законитошћу акта, у складу са законом.

VI ЈАВНОСТ РАДА

Члан 93.

- (1) Органи општине обезбеђују јавност рада редовним давањем информација средствима јавног информисања, редовним одржавањем конференција за штампу, редовним објављивањем података о броју запослених у Општинској управи по категорији особља, обезбеђивањем услова за неометано информисање јавности о извршавању послова из своје надлежности и о свим промјенама организације и рада Општинске управе.
- (2) Објављивање одређених информација може се ускратити само када је то прописано законом.

Члан 94.

- (1) Органи општине јавности подносе годишње извјештаје о свом раду у којима се посебно дају подаци о постигнутим резултатима у односу на планиране и програмиране активности.
- (2) Обавјештавање и информације о обављању послова органа Општине дају Начелник општине, Предсједник Скупштине општине односно посебна овлашћена лица за давање информација.
- (3) У интересу обавјештавања јавности може се одлучити да се у поступку припреме и доношења општег акта, радни материјал (преднацрт, нацрт или приједлог) објави путем средстава информисања, као и одреди рок за давање писмених примједби.

Члан 95.

- (1) Органи општине дужни су свој рад и пословање уредити на начин да сва лица могу на једноставан и ефикасан начин остварити своја Уставом и законом загарантована права.
- (2) Органи општине дужни су свим лицима омогућити подношење приговора и притужби на њихов рад, као и на неправилан однос службеника Општинске управе.
- (3) На поднесене приговоре или притужбе Начелник општине је дужан дати одговор у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења. Приговоре на рад Начелника општине разматра Скупштина општине и о њима заузима став.

Члан 96.

- (1) Сједнице Скупштине општине и њених радних тијела су јавне, ако није другачије прописано законом.

- (2) Сједницама Скупштине општине могу присуствовати грађани на начин и под условима прописаним Пословником Скупштине општине.

Члан 97.

Министарство управе и локалне самоуправе (у даљем тексту: Министарство) је надлежно за вршење надзора органа јединице локалне самоуправе.

Надзор над радом органа јединице локална самоуправе врши се само у законом утврђеним случајевима.

Члан 98.

(1) Предмет надзора су:

- 1) општи акти које доноси Скупштина општине,
- 2) општи акти које доноси Начелник општине,
- 3) одлуке које се односе на располагање некретнинама у јединици локалне самоуправе,
- 4) одлуке о финансијској обавези од 10.000,00 КМ или више и
- 5) акти донесени у поступку спровођења повјерених послова републичке управе.

(2) Министарство врши надзор над актима из става 1. овог члана у року од 90 дана од дана њиховог доношења

Члан 99.

- (1) Скупштина може тражити од министарства да контролише законитост аката које доноси Начелник општине.
- (2) Начелник општине може тражити од Министарства да контролише законитост неког акта којег донесе Скупштина општине.
- (3) Захтјев се подноси у року од 30 дана од дана доношења акта из става 1., односно става 2. овог члана.
- (4) У захтјеву из става 3. овог члана наводе се одредбе закона и других општих аката за које подносилац захтјева сматра да су повријеђене и образложење тих навода.
- (5) Министарство, у року од 30 дана од подношења захтјева поступа у складу са законом о локалној самоуправи.

VII УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

Члан 100.

- (1) У пословима локалне самоуправе грађани одлучују посредно – преко својих представника изабраних у Скупштину Општине и непосредно.
- (2) Облици непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи су:
 - 1) референдум,
 - 2) збор грађана,
 - 3) грађанска иницијатива,
 - 4) мјесна заједница,
 - 5) јавна расправа
 - 6) „сати грађана“ у Скупштини Општине и
 - 7) други облици учешћа на начин утврђен посебним прописом.
- (3) Облици и начин непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи уређују се посебном одлуком Скупштине Општине, у складу са законом и овим статутом.

Члан 101.

Грађани, непосредно учествујући у локалној самоуправи, одлучују о:

- 1) изградњи објеката комуналне инфраструктуре, начину обезбјеђивања финансијских средстава за изградњу тих објеката и о начину коришћења и управљања тим објектима,
- 2) покретању иницијативе за доношење и измјену прописа и опшних аката из надлежности Општине,
- 3) упућивању препорука и приговора на рад органа Општине,
- 4) покретању иницијативе за територијалну промјену у складу са законом,
- 5) о специфичним питањима заштите животне средине, у складу са законом, и
- 6) о другим питањима, у складу са законом и овим статутом.

1. Референдум

Члан 102.

- (1) Скупштина Општине може расписати референдум за територију Општине, за једну или више мјесних заједница и за дио мјесне заједнице, о питањима из надлежности Скупштине Општине која се односе на посебне потребе и интересе грађана.
- (2) Референдум се спроводи по поступку који је прописан законом и овим статутом.

Члан 103.

Приједлог за расписивање референдума може поднијети 1/3 одборника, Начелник Општине, најмање 10% бирача уписаних у бирачки списак Општине.

Члан 104.

- (1) Скупштина Општине одлуку о расписивању референдума доноси већином гласова од укупног броја одборника.
- (2) Од ступања на снагу одлуке о расписивању референдума до дана спровођења референдума не може протећи мање од 30 дана ни више од шест мјесеци.

Члан 105.

Право одлучивања на референдуму имају грађани који имају пребивалиште на подручју Општине, односно дијела подручја Општине за који се спроводи референдум и који имају бирачко право.

Члан 106.

- (1) Референдум спроводе комисија за спровођење референдума и гласачки одбори.
- (2) Комисију за спровођење референдума именује Скупштина Општине најкасније у року од десет дана од дана ступања на снагу одлуке о расписивању референдума.
- (3) Комисију за спровођење референдума чине предсједник и четири члана.
- (4) Предсједник и чланови комисије за спровођење референдума имају замјенике.
- (5) Предсједнику и члановима комисије за спровођење референдума мандат траје до констатовања резултата референдума од органа који је расписао референдум.
- (6) Предсједник и чланови комисије за спровођење референдума морају имати бирачко право и искуство у спровођењу избора.
- (7) Предсједник комисије за спровођење референдума и његов замјеник су дипломирани правници.

Члан 107.

- (1) Гласачки одбор именује се за свако гласачко мјесто, најкасније десет дана прије дана одређеног за изјашњавање на референдуму.
- (2) Гласачки одбор чине председник и два члана.
- (3) Председник и чланови гласачког одбора имају замјенике.
- (4) Приликом именовања гласачких одбора, обавезно се брине о сразмјерној заступљености политичких странака у Скупштини Општине која је расписала референдум.
- (5) Председник и чланови гласачког одбора морају имати бирачко право.

Члан 108.

- (1) Референдум је пуноважан ако је на њему гласала натполовична већина грађана који имају бирачко право и који су уписани у бирачки списак.
- (2) Референдумско питање је добило подршку грађана ако се за њега изјаснила натполовична већина грађана која је гласала на референдуму.

2. Збор грађана

Члан 109.

- (1) Грађани на збору грађана могу расправљати и давати приједлоге о питањима из надлежности органа Општине која су од непосредног заједничког интереса за грађане одређеног подручја Општине, односно подручја за које је збор грађана сазван, иницирати и предлагати начине рјешавања одређених питања и доношење аката из дјело круга Скупштине Општине.
- (2) Збор грађана сазива се за насељено мјесто, мјесну заједницу или њихов дио (улица, квартал, насеље, заселак).

Члан 110.

- (1) Збор грађана може сазвати Начелник Општине, председник Скупштине Општине или председник Савјета мјесне заједнице.
- (2) Председник Савјета мјесне заједнице дужан је да сазове збор грађана на писани захтјев најмање 5% бирача са подручја за које се сазива збор грађана.
- (3) Збор грађана ће се одржати и на њему ће се пуноважно расправљати и предлагати само ако му присуствује довољан број бирача који се прописује посебном одлуком о збору грађана.
- (4) Одлуку о сазивању, условима и начину одржавања зборов грађана доноси Скупштина Општине.

3. Грађанска иницијатива

Члан 111.

- 1) Скупштина Општине дужна је да размотри грађанску иницијативу коју је потписом подржало најмање 5% бирача уписаних у бирачки списак у складу са законом.
- 2) Иницијатива грађана се подноси у писаном облику, мора бити образложена, те садржавати потписе грађана.
- 3) Уколико су за реализацију грађанске иницијативе потребна средства, иницијатива мора садржавати приједлог начина њиховог обезбјеђивања.
- 4) Прије прикупљања потписа за грађанску иницијативу може се провјерити формална исправност приједлога који је предмет грађанске иницијативе.
- 5) Формалну исправност приједлога предмета грађанске иницијативе провјерава секретар Скупштине Општине, те уколико је приједлог неуредан и нејасан, даје упутства предлагачима за отклањање неправилности приједлога грађанске иницијативе.
- 6) Предмет грађанске иницијативе може бити општи приједлог и конкретизован приједлог.
- 7) Уколико је ријеч о општем приједлогу грађанске иницијативе – одлучивање о грађанској иницијативи – извршни орган Општине обавезан је да уз такав приједлог достави

Скупштини Општине своје мишљење о приједлогу, након чега Скупштина Општине по иницијативи доноси одговарајућу одлуку у смислу задужења извршног органа да припреми нацрт прописа чије се доношење иницијативом тражи.

- 8) Иницијатори о нацрту израђеног прописа, а прије коначног одлучивања, имају право да Скупштини Општине доставе мишљење о нацрту тог прописа.
- 9) Надлежни орган Општине дужан је да донесе одлуку о достављеној грађанској иницијативи на првој сљедећој сједници Скупштине Општине, у складу са Законом о референдуму и грађанској иницијативи.

Члан 112.

- (1) Сваки грађанин, удружење грађана или друго правно лице има право да упућује органима Општине представке и притужбе, и да даје иницијативе и приједлоге за рјешавање одређених питања из њиховог дјелоokruga.
- (2) Органи из става 1. овог члана дужни су да у року од 30 дана од дана подношења представке, притужбе или приједлога дају одговор подносиоцима.

4. Мјесна заједница

Члан 113.

- (1) Мјесна заједница се оснива одлуком Скупштине Општине, за подручје на којем постоји интерес становника, које представља територијалну и функционалну цјелину, а на којем постоји међусобна повезаност грађана и могућност остваривања заједничких интереса и потреба.
- (2) Одлуком из става 1. овог члана утврђује се назив, подручје и послови које врши мјесна заједница и друга питања од значаја за рад мјесне заједнице.
- (3) Мјесна заједница нема статус правног лица.

Члан 114.

- (1) У Мјесној заједници своје потребе и интересе грађани задовољавају и остварују:
 - 1) покретањем иницијатива и учешћем у јавној расправи приликом припреме и доношења просторних и урбанистичких планова Општине за подручје мјесне заједнице,
 - 2) покретањем иницијатива, давањем мишљења и учешћем у изградњи комуналних објеката и објеката у општој употреби,
 - 3) покретањем иницијативе и учешћем у јавним расправама о активностима које су у вези са развојем привреде и друштвених дјелатности,
 - 4) прикупљањем и достављањем органима Општине, јавним предузећима и установама представке и притужбе на њихов рад, као и иницијативе и приједлоге грађана за рјешавање питања од њиховог заједничког интереса,
 - 5) учешћем у обезбјеђивању просторних, финансијских и организационих услова за спорт и рекреацију,
 - 6) организовањем разних облика хуманитарне помоћи на свом подручју,
 - 7) заштитом од елементарних непогода и организовањем, отклањањем или ублажавањем посљедица од елементарних непогода,
 - 8) сарадњом са удружењима грађана о питањима која су од интереса за грађане мјесне заједнице и
 - 9) обављањем других послова, у складу са законом, овим статутом и актима Скупштине Општине.
- (2) Грађани путем Савјета мјесне заједнице (у даљем тексту: Савјет) учествују у поступку утврђивања приједлога планова изградње објеката комуналне инфраструктуре на подручју мјесне заједнице.
- (3) Скупштина Општине може посебном одлуком повјерити мјесној заједници обављање послова из надлежности Општине, у складу са законом и овим статутом.
- (4) Административне и стручне послове за потребе мјесних заједница, упис и вођење регистра

мјесних заједница обавља Општинска управа.

Члан 115.

- (1) Иницијативу за оснивање мјесне заједнице, промјену њеног подручја и назива може покренути најмање 10% бирача са подручја за које се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива или најмање 1/3 одборника скупштине Општине или Начелник општине.
- (2) Мјесна заједница се оснива за дио насељеног мјеста, односно за подручје једног или више међусобно повезаних насељених мјеста.

Члан 116.

- (1) Иницијатива за оснивање мјесне заједнице, за промјену њеног подручја или назива, обавезно садржи:
 - 1) податке о подручју за које се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива, границе мјесне заједнице, број становника и друго,
 - 2) начин на који се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива и
 - 3) разлоге због којих се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива.
- (2) Иницијатива из става 1. овог члана мора да буде образложена и да садржи и друге податке који ће омогућити да се о покренутој иницијативи, у утврђеном поступку, донесе одлука.

Члан 117.

- (1) Скупштина Општине, у поступку разматрања иницијативе за оснивање мјесне заједнице, промјену њеног подручја или назива, може одлучити да се о иницијативи обави јавна расправа на збору грађана.
- (2) У случају из става 1. овог члана, збор грађана сазива овлашћено лице, у складу са законом и одлуком Скупштине Општине.

Члан 118.

- (1) Орган Мјесне заједнице је Савјет који има најмање пет, а највише 11 чланова.
- (2) Савјет има предсједника којег бирају чланови Савјета натполовичном већином гласова од укупног броја чланова.
- (3) Мандат Савјета траје четири године.
- (4) Предсједник и чланови Савјета могу за свој рад примати накнаду, у складу са посебном одлуком Скупштине Општине.

Члан 119.

- (1) Број чланова савјета за сваку мјесну заједницу утврђује Скупштина Општине посебном одлуком, у складу са сљедећим критеријумима:
 1. за мјесне заједнице до 1.000 регистрованих бирача - пет чланова,
 2. за мјесне заједнице од 1.001 до 5.000 регистрованих бирача - седам чланова,
 3. за мјесне заједнице од 5.001 до 10.000 регистрованих бирача - девет чланова.
- (2) Одлуку из става 1. овог члана, Скупштина Општине доноси на основу података општинског органа управе надлежног за вођење бирачког списка, о броју регистрованих бирача у мјесној заједници.
- (3) Скупштина Општине, на приједлог Начелника Општине, сваке четири године преиспитује број чланова савјета сваке мјесне заједнице, на основу промијењених података о броју регистрованих бирача.

Члан 120.

(1) Кандидате за Савјет предлаже:

- 1) најмање 30 грађана који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице, за коју се спроводе избори за Савјет, а мјесна заједница има до 1.000 регистрованих бирача,
- 2) најмање 50 грађана који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице за коју се спроводе избори за Савјет, а мјесна заједница има 1.000 до 5.000 регистрованих бирача,
- 3) најмање 70 грађана који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице за коју се спроводе избори за Савјет, а мјесна заједница има од 5.000 до 10.000 регистрованих бирача,
- 4) удружења грађана која дјелују на подручју мјесне заједнице у којој се спроводе избори за Савјет и
- 5) политичке странке које имају одборнике у Скупштини општине Билећа, на чијем подручју се спроводе избори за Савјет.

Члан 121.

- (1) Скупштина општине Билећа расписује изборе за чланове Савјета мјесних заједница и обезбјеђује финансијска средства за спровођење тих избора.
- (2) Скупштина општине обавјештава грађане о датуму и времену одржавања избора за чланове Савјета на огласној табли општинске управе и мјесне заједнице, интернет страници општине Билећа и на други уобичајени начин.
- (3) Избори за чланове Савјета свих мјесних заједница на подручју општине Билећа, спроводе се истог дана и у исто вријеме.

Члан 122.

Мандат предсједника, односно члана Савјета престаје:

- 1) смрћу,
- 2) на лични захтјев,
- 3) истеком мандата,
- 4) одјавом пребивалишта са подручја мјесне заједнице,
- 5) ако је правоснажном одлуком лишен пословне способности и
- 6) разрешењем.

Члан 123.

Предсједник, односно члан Савјета може бити разријешен дужности и прије истека мандата, ако дуже вријеме не учествује у раду Савјета, због дужег одсуствовања усљед дуге и тешке болести, неморалног и недоличног понашања, ако правоснажном пресудом буде осуђен на казну затвора за кривично дјело или због злоупотребе приликом обављања послова.

Члан 124.

Ако члану Савјета престане мандат прије истека времена на које је изабран, члан Савјета постаје слједећи кандидат са предложене листе кандидата који је добио највећи број гласова приликом избора чланова Савјета, ако законом није другачије предвиђено.

Члан 125.

Члан Савјета може бити разријешен дужности и прије истека мандата, на збору грађана, ако за његово разрјешење гласа натполовична већина од укупног броја грађана који су присутни на збору.

Члан 126.

- (1) Приједлог за разрјешење члана Савјета може поднијети предсједник Савјета и било који члан Савјета.
- (2) Приједлог је усвојен ако се за њега изјасни натполовична већина чланова Савјета.

Члан 127.

- (1) Приједлог за разрјешење дужности члана Савјета и Савјета може поднијети и 5% бирача уписаних у бирачки списак мјесне заједнице у писаном облику са образложеним разлозима за разрјешење.
- (2) Савјет је дужан да приједлог уврсти на дневни ред збора грађана у року од 15 дана од дана пријема приједлога.
- (3) Уколико предсједник Савјета не сазове збор у складу са ставом 1. Овог члана, збор грађана ће заказати начелник Општине или предсједник Скупштине Општине.

Члан 128.

- (1) Савјет бирају бирачи уписани у централни бирачки списак на зборовима грађана, који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице, непосредно, тајним гласањем у складу са законом и упутством Републичке изборне комисије.
- (2) Савјет мјесне заједнице је изабран ако је на збору грађана гласало:
 - 1) у мјесној заједници која има до 1.000 регистрованих бирача – најмање 30 бирача,
 - 2) у мјесној заједници која има од 1.000 до 3.000 регистрованих бирача – најмање 50 бирача,
 - 3) у мјесној заједници која има од 3.000 до 10.000 регистрованих бирача, најмање 75 бирача и
- (3) За чланове Савјета изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова бирача који су гласали на збору грађана.

Члан 129.

- (1) Одлуку о расписивању избора за савјете доноси Скупштина Општине.
- (2) Избори за Савјет одржавају се најкасније 90 дана од конституисања локалних органа власти у складу са изборним прописима.

Члан 130.

- (1) Средства за финансирање рада мјесних заједница обезбјеђују се у буџету Општине.
- (2) Поред средстава из става 1. овог члана, средства за финансирање мјесне заједнице могу бити:
 - 1) средства грађана која се обезбјеђују самодоприносом,
 - 2) додијељена средства заинтересованих привредних друштава и других организација и институција,
 - 3) донације и поклони,
 - 4) лично учешће грађана мјесне заједнице и
 - 5) други законити извори.

- (3) Скупштина Општине може посебном одлуком повјерити мјесној заједници коришћење одређене имовине Општине ради задовољавања заједничких потреба мјесног становништва и уредити услове и начин коришћења те имовине, у складу са законом и овим статутом.

Члан 131.

- (1) Надзор над радом Савјета врши одјељење за општу управу.
- (2) У вршењу надзора, организациона јединица из става 1. овог члана је овлашћена да захтијева достављање извјештаја и информација о раду Савјета, да указује на проблеме, да захтијева рјешавање и предлаже начине рјешавања одређених или спорних питања која се појављују у раду Савјета, да израђује и подноси извјештаје, информације и предлоге за предузимање одговарајућих мјера за унапређење рада мјесних заједница и да врши друге послове у складу са законом, овим статутом и актима органа Општине.

Члан 132.

Административне и стручне послове за потребе мјесних заједница, упис и вођење регистра мјесних заједница обавља Општинска управа.

5. Јавна расправа

Члан 133.

- (1) Јавна расправа се спроводи о:
- 1) Нацрту статута Општине,
 - 2) Нацрту одлуке о буџету,
 - 3) Плану развоја Општине,
 - 4) Просторном плану,
 - 5) Нацрту урбанистичког плана и регулационих планова,
 - 6) Другим актима које надлежни орган Општине упутује на јавну расправу.
- (2) Ближе одредбе о спровођењу јавне расправе уређују се пословником и посебном одлуком Скупштине Општине.

VIII САРАДЊА ОПШТИНЕ СА ДРУГИМ СУБЈЕКТИМА

Члан 134.

- (1) Органи Општине сарађују са другим органима власти у Републици Српској и Босни и Херцеговини на принципу утврђених надлежности Општине и тих органа, а ради остваривања интереса Општине и њених грађана, у складу са законом и другим прописима.
- (2) Према другим органима власти Општина има права и дужности утврђене законом и другим прописима.

Члан 135.

Општина се може удружити у Савез општина и градова Републике Српске ради унапређивања и заштите интереса Општине, о чему одлуку доноси Скупштина Општине.

Члан 136.

- (1) Општина може приступити домаћим и међународним удружењима локалних заједница и сарађивати са јединицама локалне самоуправе у другим државама, у складу са законом и овим статутом.
- (2) Одлуку о приступању удружењима, односно остваривању сарадње из става 1. овог члана доноси Скупштина Општине.

- (3) На основу одлуке из става 2. овог члана, Скупштина Општине односно начелник Општине на основу овлашћења Скупштине Општине закључује споразум, протокол или повелу о сарадњи, односно партнерству, ако законом није другачије предвиђено.

Члан 137.

- (1) Ради што потпунијег извршавања послова из надлежности Општине, органи Општине сарађују са политичким странкама, вјерским заједницама, невладиним организацијама и другим субјектима.
- (2) Органи Општине предузимају мјере у циљу унапређивања сарадње, узајамне помоћи и уважавања иницијатива и приједлога невладиних организација са подручја Општине, у различитим облицима њиховог дјеловања и у складу са интересима Општине.

Члан 138.

- (1) Начелник Општине реализује сарадњу Општине са другим јединицама локалне самоуправе, међународним и другим организацијама, у складу са овим статутом, одлукама и закључцима Скупштине Општине и њених одговарајућих радних тијела.
- (2) Предсједник Скупштине Општине остварује парламентарну сарадњу са другим јединицама локалне самоуправе, међународним и другим организацијама, у складу са овим статутом, актима Скупштине Општине и њених одговарајућих радних тијела.

Члан 139.

- (1) Општина у обављању својих дужности сарађује са другим јединицама локалне самоуправе ради извршавања послова од заједничког интереса.
- (2) Општина успоставља сарадњу са једном или више јединица локалне самоуправе, ради ефикаснијег и економичнијег вршења послова из надлежности утврђених законом, а у циљу подстицања развоја и остваривања заједничких интереса.

Члан 140.

- (1) Приједлог за успостављање сарадње са другим јединицама локалне самоуправе могу поднијети начелник Општине или 1/3 одборника у Скупштини, као и грађани и удружења грађана у форми грађанске иницијативе, привредни субјекти, јавне установе и јавна предузећа у складу са законом и овим статутом.
- (2) Скупштина Општине доноси одлуку о поднесеном приједлогу и путем секретара Скупштине обавјештава подносиоца приједлога, достављањем акта у року од 15 дана од дана доношења.
- (3) Сарадња Општине са другим јединицама локалне самоуправе успоставља се на основу одлуке Скупштине Општине и споразума о успостављању сарадње, ако законом није другачије одређено.

Члан 141.

- (1) Сарадња Општине може се остваривати у облицима сарадње прописаним законом и у складу са поступком прописаним законом.
- (2) Општина остварује сарадњу са другим јединицама локалне самоуправе:
- 1) формирањем заједничке радне групе,
 - 2) оснивањем заједничког јавног предузећа, односно привредног друштва,
 - 3) оснивањем заједничке јавне установе,
 - 4) јавно-приватним партнерством,
 - 5) удруживањем финансијских, материјалних и других средстава, на пројектној основи и
 - 6) вршењем одређених послова јединице локалне самоуправе за другу јединицу локалне самоуправе или више њих.

- (3) Поред облика сарадње утврђеним у ставу 2. овог члана, Општина може развијати и друге облике сарадње ради размјене искустава са другим јединицама локалне самоуправе, пружања стручне помоћи, као и кроз друге облике сарадње који доприносе унапређивању функционисања органа Општине и других јединица локалне самоуправе и који доприносе побољшању квалитета живота грађана.

Члан 142.

Општина може успостављати сарадњу са јединицама локалне самоуправе из Федерације БиХ и Брчко Дистриктом БиХ те остваривати прекограничну и међународну сарадњу, у складу са законом.

Члан 143.

Средства за финансирање сарадње Општине обезбјеђују се у буџету, путем донација физичких и правних лица и из других извора утврђених законом.

IX ПОСТУПАК ЗА ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЈЕНУ СТАТУТА ОПШТИНЕ

Члан 144.

- (1) Статут Општине доноси Скупштина Општине, већином гласова од укупног броја одборника.
- (2) Статут Општине се мијења одлуком о измјенама и допунама или доношењем новог статута.
- (3) Поступак за промјену статута Општине обухвата поступак израде нацрта општег акта, спровођење јавне расправе о нацрту и одлучивање о приједлогу општег акта, у складу са законом, овим статутом и пословником Скупштине Општине.
- (4) Изузетно, Скупштина Општине може, на приједлог овлашћеног предлагача, одлучити о усвајању измјена или допуна статута Општине непосредно на основу приједлога одлуке, ако је предложен мали обим промјена или ако та промјена представља усклађивање са изричитим одредбама закона.

Члан 145.

- (1) Иницијативу за промјену Статута може поднијети сваки одборник Скупштине Општине, Начелник Општине и стално радно тијело Скупштине Општине у чијем су дјелокругу статутарна питања.
- (2) Иницијатива се подноси Начелнику Општине у писаном облику, са образложењем и у складу са Пословником скупштине општине.
- (3) Иницијативу за промјену Статута могу дати грађани у форми грађанске иницијативе, на начин прописан законом.

Члан 146.

- (1) Приједлог за доношење, измјене и допуне Статута могу поднијети Начелник Општине, најмање 1/3 одборника Скупштине Општине и 20% бирача (или 1.500 бирача) са подручја Општине.
- (2) Приједлог из става 1. овог члана мора бити образложен, а подноси се предсједнику Скупштине Општине у писаној форми, о чему одлучује Скупштина Општине.
- (3) Приједлог статута или одлуке о измјенама и допунама Статута утврђује овлаштени предлагач и доставља га Скупштини Општине на одлучивање.
- (4) Начелник Општине даје мишљење о приједлогу општег акта за промјену статута Општине, ако он није подносилац предлога за промјену Статута, у року од петнаест дана од дана пријема приједлога општег акта.
- (5) Скупштина Општине на првој сједници након пријема акта из става 3. односно мишљења из става 4. овог члана обавља начелну расправу и доноси одлуку о организовању јавне расправе о акту за промјену статута Општине, у складу са овим статутом и пословником о раду Скупштине Општине.

Члан 147.

Ако Скупштина Општине не прихвати приједлог за промјену Статута, Статут се не може уврстити на дневни ред Скупштине Општине прије истека три мјесеца од дана када је приједлог одбијен.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 148.

Даном ступања на снагу овог Статута, престаје да важи Статут општине Билећа, објављен у („Службеном гласнику општине Билећа“, број 05/14).

Члан 149.

Општи акти, други прописи и одлуке Општине ускладиће се са овим Статутом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу.

Члан 150.

Овај Статут ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Билећа“.